

NAJNOVIJA DOGAĐANJA U MAĐARSKOJ OBUHVAT JRR-a/JRT-a

ANDRÁS RÉZ SAVJETNIK, MAĐARSKA DRŽAVNA RIZNICA

TEMATSKI SKUP TCOP-a, TAŠKENT, UZBEKISTAN, 15.10.2025.

Mađarska Državna
riznica

INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA GOTOVINOM U MAĐARSKOJ

ZAJEDNIČKA ODGOVORNOST MAĐARSKE DRŽAVNE RIZNICE I AGENCIJE ZA UPRAVLJANJE DUGOM

Upravljanje likvidnošću države provodi se suradnjom mađarske Državne riznice i ÁKK-a.

Mađarska državna riznica (HST) ima dobre informacije o izvršenju proračuna i drugim potrebama za neto financiranjem.

U skladu sa Zakonom o javnim financijama br. 195 iz 2011. HST priprema gotovinsku projekciju za Agenciju za upravljanje dugom.

Agencija za upravljanje dugom obavlja operacije upravljanja gotovinom i osigurava likvidnost JRR-a/JRT-a na temelju te projekcije.

Samo Agencija za upravljanje dugom je aktivna na tržištu novca i državnih vrijednosnih papira i stoga stvarne operacije upravljanja gotovinom obavlja samo Agencija za upravljanje dugom.

Za učinkovito upravljanje likvidnošću između dviju organizacija potreban je čest protok informacija.

INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA GOTOVINOM U MAĐARSKOJ

ZA OPERACIJE UPRAVLJANJA GOTOVINOM ODGOVORNA JE AGENCIJA ZA UPRAVLJANJE DUGOM

Održava potrebnu razinu zaštitnog sloja likvidnosti za nepovoljne ishode financiranja (npr. veći proračunski deficit, tržišni šokovi) radi smanjenja financijskih rizika.

Bufer likvidnosti osigurava se godišnjim planom financiranja i/ili, prema potrebi, svakodnevnim operacijama upravljanja gotovinom.

Minimalne i optimalne ciljane vrijednosti salda JRR-a/JRT-a (2 KIU-a) uključene su u popis referentnih vrijednosti za upravljanje dugom.

Smanjenje fluktuacija salda JRR-a/JRT-a (saldo JRR-a/JRT-a kreće se suprotno likvidnosti međubankovnog tržišta, upravljanje JRR-om/JRT-om ima za cilj to smanjiti, stabilizirati kratkoročne tržišne kamatne stope i pomoći monetarnoj politici).

Promatranje troškovnih aspekata gotovinskih plasmana.

Podupiranje aktivnosti domaćeg repo tržišta putem dnevnih repo aukcija.

PROŠIRENJE OBUHVATA JRR-a/JRT-a – DRŽAVNA PODUZEĆA

OBRAZLOŽENJE:

1. POVEĆANJEM OBUHVATA JRR-a/JRT-a MOGU SE SMANJITI POTREBE JAVNOG SEKTORA ZA NETO FINANCIRANJEM.
2. SVA SREDSTVA NA JRR-u/JRT-u (UKLJUČUJUĆI SREDSTVA DP-ova I LOKALNIH VLASTI) MOGU SE KORISTITI ZA UPRAVLJANJE LIKVIDNOŠĆU.
3. JAVNI DUG TAKOĐER SE MOŽE SMANJITI (U EUROPSKOJ UNIJI SE MJERI I OCJENJUJE BRUTO JAVNI DUG) KORIŠTENJEM VIŠE SREDSTAVA NA JRR-u/JRT-u.
4. MEĐUTIM, NOVA SREDSTVA POVEĆAVAJU LIKVIDNOSNE RIZIKE I MINIMALNI ZAHTJEV ZA SALDO JRR-a/JRT-a.

POTEŠKOĆE/OGRANIČENJA:

1. DRŽAVNA RIZNICA NE MOŽE FINANCIRATI (PRUŽATI ZAJMOVE) DP-ovima.
2. DRŽAVNA RIZNICA NIJE BANKA, NE MOŽE PRUŽATI CJELOKUPNE FINANCIJSKE USLUGE OPĆINAMA POPUT BANAKA (NPR. NE MOŽE PLAĆATI KAMATE NA DEPOZITE, ALI U MNOGIM JE OBLASTIMA KONKURENTNA).

DRŽAVNA PODUZEĆA NA JRR-u/JRT-u

ČLANAK 79. ZAKONA O JAVNIM FINANCIJAMA BR. 195 IZ 2011. DEFINIRA DP-ove NA JRR-u/JRT-u:

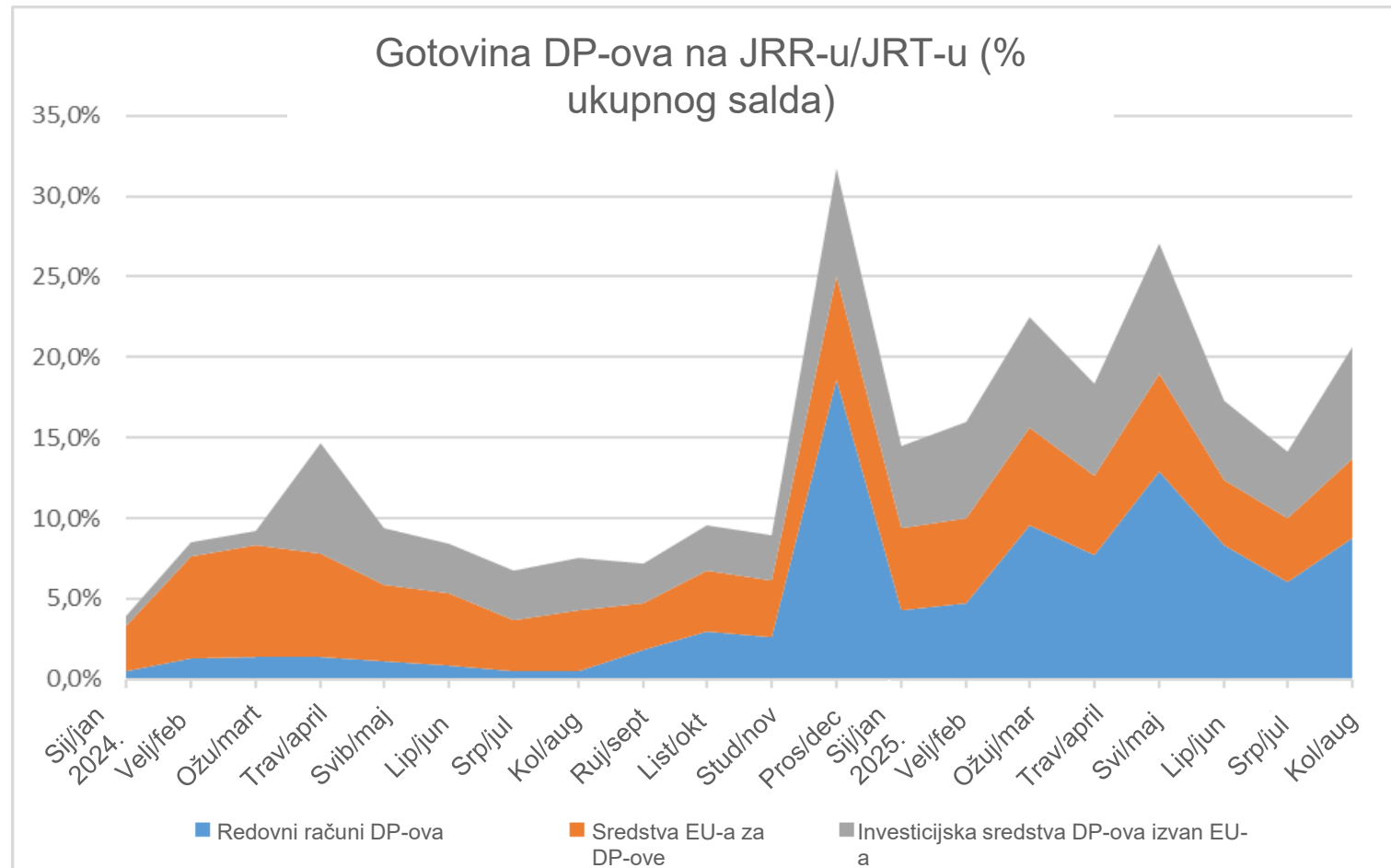
1. MAĐARSKI UPRAVITELJ DRŽAVNOM IMOVINOM D.O.O.
2. CENTAR ZA STUDENTSKE ZAJMOVE D.O.O.
3. NEPROFITNI D.O.O.-ovi
4. DRŽAVNE CESTARINE D.O.O.
5. OSTALA PODUZEĆA ODLUKOM MINISTRA NADLEŽNOG ZA JAVNE FINACIJE (NA SNAZI OD 2025., JOŠ NIJE DONESENA TAKVA ODLUKA).

PODUZEĆA KOJA NISU OBUHVAĆENA:

1. FINACIJSKA PODUZEĆA U DRŽAVNOM VLASNIŠTVU (NPR. EXIMBANK, MAĐARSKA RAZVOJNA BANKA)
2. VELIKI DP-ovi KOJI PRUŽAJU JAVNE USLUGE KAO ŠTO SU DRŽAVNE ŽELJEZNICE, MAĐARSKA POŠTA
3. DRŽAVNA AGENCIJA ZA UPRAVLJANJE DUGOM D.O.O. (ÁKK) – NJEZIN SE RAČUN NALAZI U CENTRALNOJ BANCII OD NJEZINA OSNIVANJA 2001.

LIKVIDNOST DP-ova NA JRR-u/JRT-u

- POVEĆANJE VAŽNOSTI DP-ova NA JRR-u/JRT-u
- POVEĆANJE LIKVIDNOSTI, POSEBNO U PROSINCU/DECEMBRU 2024.

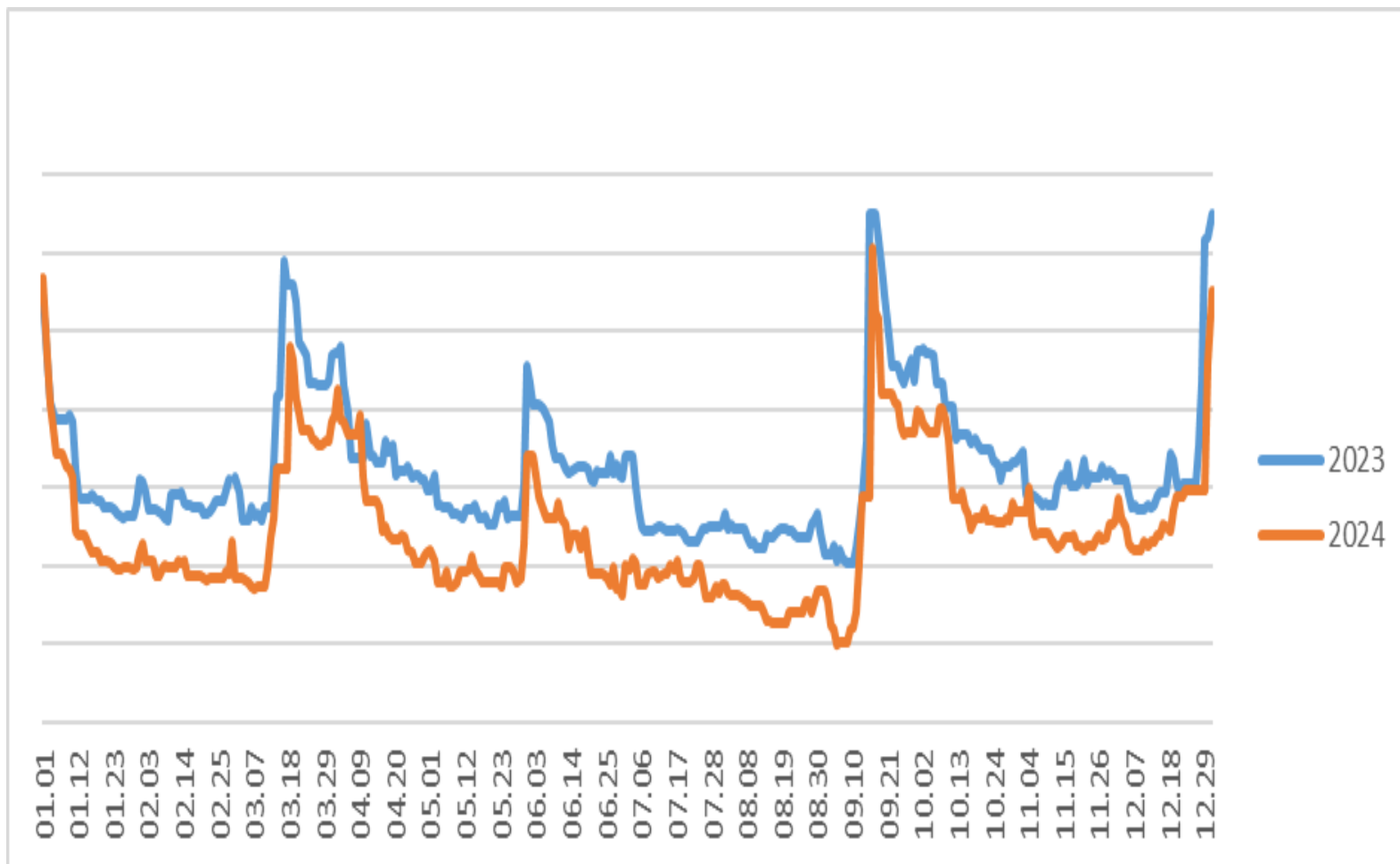
PROŠIRENJE OBUHVATA JRR-a/JRT-a- SREDSTVA LOKALNIH VLASTI U MAĐARSKIM FORINTAMA (HUF)

OBRAZLOŽENJE:

1. LOKALNE VLASTI IMAJU ZNATNU GOTOVINSKU POZICIJU UGLAVNOM U POSLOVNIM BANKAMA
2. MOGU IMATI SVOJ RAČUN NA JRR-u/JRT-u U RIZNICI, ALI MALO IH SE ZA TO ODLUČILO (UGLAVNOM MANJE OPĆINE, ZA ŽUPANIJSKE OPĆINE JE OBVEZNO)
3. NEREDOVITO INVESTIRAJU U DRŽAVNE VRIJEDNOSNE PAPIRE (PREMA METODOLOGIJI EU-A INVESTICIJE LOKALNIH VLASTI U DRŽAVNE VRIJEDNOSNE PAPIRE ODBIJAJU SE OD BRUTO IZNOSA JAVNOG DUGA)
4. USMJERAVANJEM GOTOVINE LOKALNIH VLASTI NA JRR/JRT AGENCIJA ZA UPRAVLJANJE DUGOM MOŽE SMANJITI JAVNI DUG.

SREDSTVA LOKALNIH VLASTI U MAĐARSKIM FORINTAMA

1. ZNATNA DODATNA LIKVIDNOST ZA JRR/JRT
2. NIJE U KORELACIJI S OSNOVNIM JRR-om/JRT-om, SMANJUJE VOLATILNOST (VEĆINA LOKALNIH POREZA DOSPIJEVA 15. OŽUJKA/MARTA I 15. RUJNA/SEPTEMBRA)

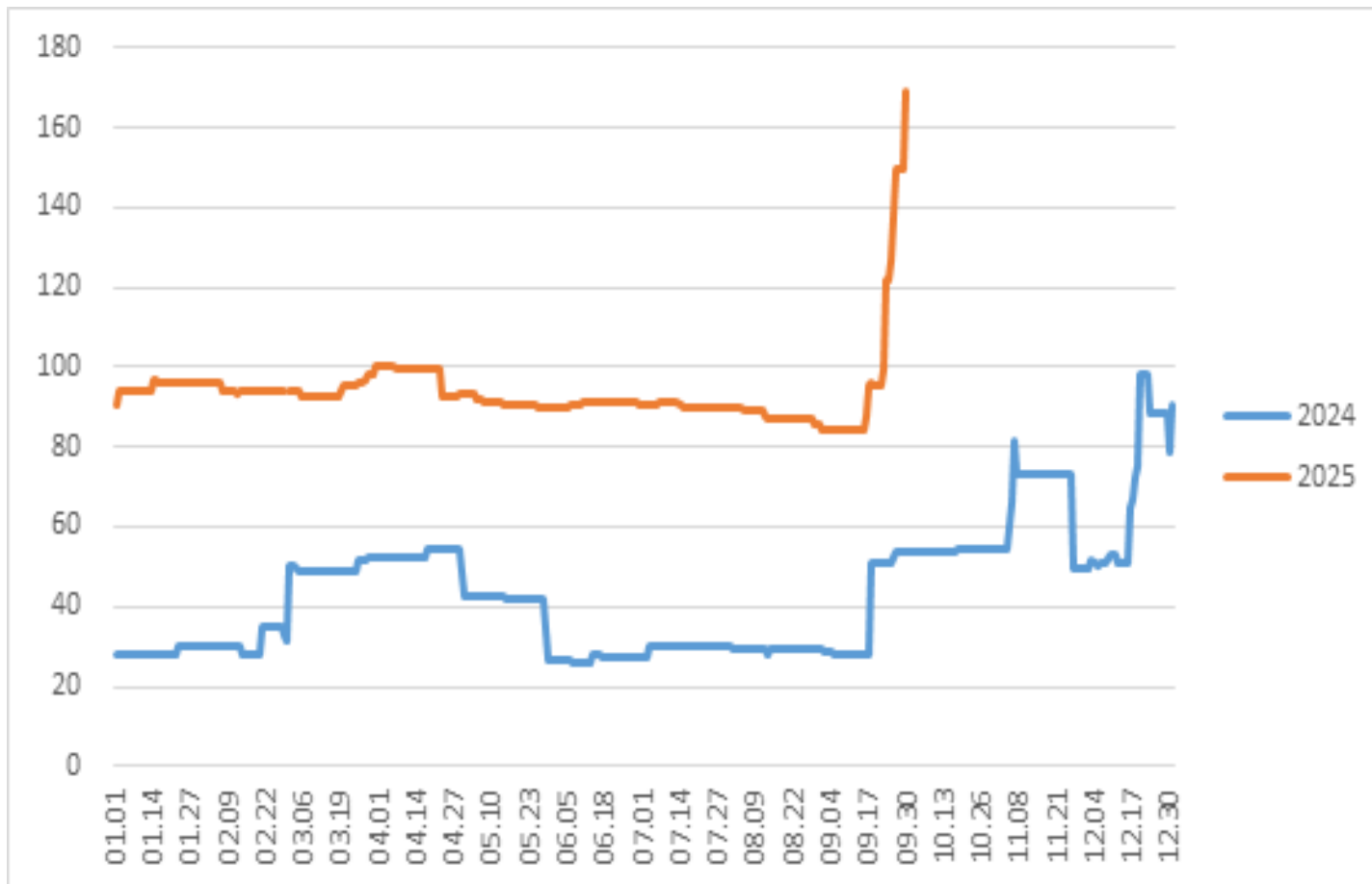
PROŠIRENJE OBUHVATA JRR-a/JRT-a- SREDSTVA LOKALNIH VLASTI U MAĐARSKIM FORINTAMA

UVOĐENJE 2025.:

1. VLADA JE PRETHODNO ČESTO RAZMATRALA PROŠIRENJE JRR-a/JRT-a.
2. POČETKOM 2025. VLADA JE DONIJELA ODLUKU O UVOĐENJU MODELA KOJI SE TEMELJI NA SUSTAVU KOJI SE KORISTI U NIZOZEMSKOJ.
3. GOTOVINA LOKALNIH VLASTI I NJIHOVIH PRORAČUNSKIH INSTITUCIJA U IZNOSU VEĆEM OD 5 POSTO GODIŠNJEG PRORAČUNA PRENIJET ĆE SE NA JRR/JRT I ONDJE ODRŽAVATI DNEVNIM PRIJENOSIMA.
4. TEMELJNI AKT JE PARLAMENT TREBAO ODOBRI TI U TRAVNJU/APRILU 2025.
5. OD LISTOPADA/OKTOBRA 2025. ZAPOČEO JE NOVI SUSTAV S NAJVAŽNIJIM LOKALNIM VLASTIMA (49), DODATNA LIKVIDNOST IZNOSI MILIJARDU EURA U SKLADU S OČEKIVANJIMA.
6. PRELAZAK NA NOVI SUSTAV JE DOBRO PROŠAO.
7. OSTALA TIJELA LOKALNIH VLASTI BIT ĆE OBUHVAĆENA OD 2027.

SREDSTVA U MAĐARSKIM FORINTAMA I INVESTICIJE LOKALNIH VLASTI

1. ZNATNA DODATNA LIKVIDNOST ZA JRR/JRT OD 750 MILIJUNA HUF
2. LOKALNE VLASTI INVESTIRALE SU U NAMJENSKE DRŽAVNE OBVEZNICE U IZNOSU OD 250 MILIJUNA HUF POČEVŠI OD RUJNA/SEPTEMBRA (VIDJETI GRAFIKON)

SAŽETAK

PROŠIRENJE OBUHVATA JRR-a/JRT-a:

1. SMANJENJE POTREBE ZA NETO FINANCIRANJEM CENTRALNOG BUDŽETA
2. MOŽE SE SMANJITI BRUTO JAVNI DUG – ZAKONSKI ZAHTJEV ZA DRŽAVU
3. NEKA TIJELA LOKALNIH VLASTI NE INVESTIRAJU SVOJU NEISKORIŠTENU GOTOVINU – NOVI SUSTAV ZAPRAVO IM POMAŽE U INVESTIRANJU
4. POSLOVNE BANKE SURADUJU U IMPLEMENTACIJI NOVOG SUSTAVA.

HVALA VAM ZA PAŽNJU

**Mađarska Državna
riznica**